

БРУТЕН ВЪТРЕШЕН ПРОДУКТ ПРЕЗ ПЪРВОТО ТРИМЕСЕЧИЕ НА 2024 ГОДИНА (ЕКСПРЕСНИ ОЦЕНКИ)

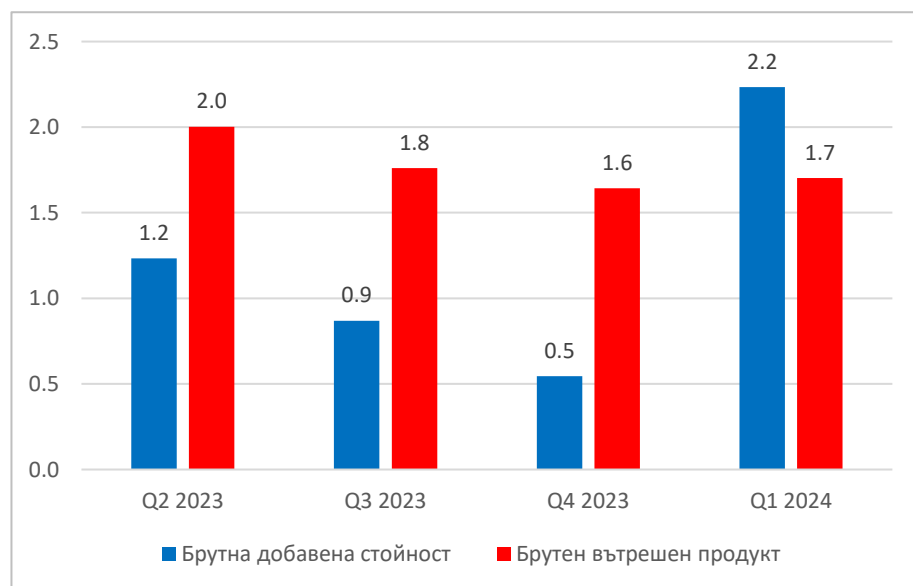
През първото тримесечие на 2024 г. брутният вътрешен продукт (БВП) нараства с 1.7% спрямо първото тримесечие на предходната година и с 0.4% спрямо четвъртото тримесечие на 2023 г. според сезонно изгладените данни по експресни оценки.

Годишни изменения

През първото тримесечие на 2024 г. БВП се увеличава с 1.7% спрямо първото тримесечие на предходната година, а брутната добавена стойност нараства с 2.2%.

Крайното потребление регистрира ръст от 4.1%, бруто образуването на основен капитал се увеличава със 7.7% през първото тримесечие на 2024 г. спрямо първото тримесечие на предходната година по сезонно изгладени данни. Износът на стоки и услуги намалява с 1.0%, а вносът на стоки и услуги намалява с 3.8%.

Фиг. 1. Темп на прираст спрямо съответното тримесечие на предходната година, %

Тримесечни изменения

През първото тримесечие на 2024 г. спрямо предходното тримесечие БВП, по сезонно изгладени данни, нараства с 0.4% (виж табл. 1 от приложението). Брутната добавена стойност нараства с 1.0%.

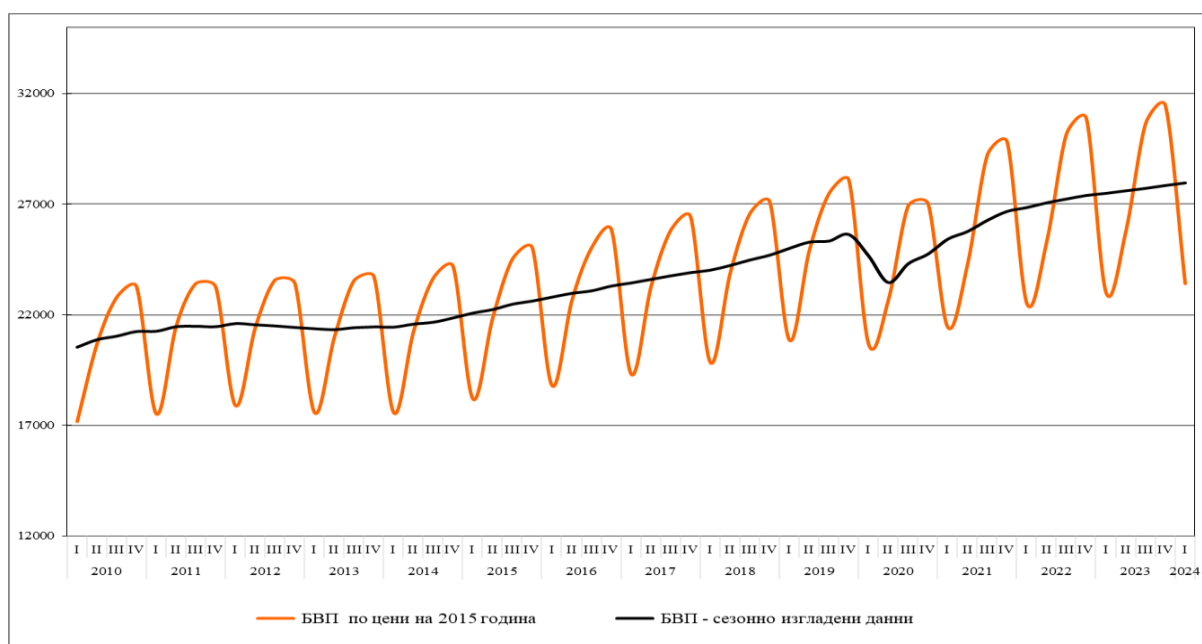
Според експресните оценки на БВП по елементи на крайното използване през първото тримесечие на 2024 г. причина за регистрирания икономически ръст по сезонно изгладени данни спрямо предходното тримесечие е увеличението на бруто капиталообразуването на основен капитал с 1.6% и крайното потребление с 1.3%.

БВП в стойностен обем, текущи цени

Според експресните оценки на НСИ за първото тримесечие на 2024 г. БВП в номинално изражение достига 40 625.3 млн. лева (виж табл. 2 от приложението). Реализираната добавена стойност през първото тримесечие на 2024 г. е 35 681.1 млн. лева.

По елементи на крайното използване най-голям дял в БВП заема крайното потребление с 84.4%, което в стойностно изражение възлиза на 34 272.3 млн. лева. През първото тримесечие на 2024 г. бруто капиталообразуването е 6 916.9 млн. лв. и заема 17.0% относителен дял в БВП. Външнотърговското салдо е отрицателно.

Фиг. 2. БВП по тримесечия за периода 2010 - 2024 г. по средногодишни цени на 2015 година, млн. лв.

Методологични бележки

В ръководството на Евростат за тримесечните национални сметки експресните оценки¹ за БВП са дефинирани като:

„...най-ранната картина на икономиката, представена в съответствие с концепциите и дефинициите на Системата на националните сметки, данните за която се произвеждат и публикуват във възможно най-кратки срокове след края на отчетното тримесечие, като се използва ограничена и непълна информация в сравнение с традиционно разработваните тримесечни показатели на националните сметки...“.

Експресните оценки за БВП се основават на предварителни, налични към момента, месечни и тримесечни данни (обект на последващи актуализации и ревизии), на експертни оценки и модели за поведението на компоненти в състава на БВП, за които към момента на изчисленията не е налична директна базисна информация.

Разработените експресни оценки за първото тримесечие на 2024 г. са подготвени в срок от 42 дни след отчетния период. Те са представени в стандартен формат за публикуване на тримесечните данни на националните сметки - темпове на прираст, получени от сезонно изгладени данни спрямо предходното тримесечие и спрямо същото тримесечие на предходната година, стойностен обем в текущи цени и относителни дялове на компонентите в състава на БВП.

Съгласно Календара за разпространение на резултатите от статистическите изследвания НСИ ще подготви и публикува предварителни оценки за тримесечните данни за БВП за първото тримесечие на 2024 г. на 7 юни 2024 година.

Сезонното изглаждане на статистическите показатели в НСИ се осъществява чрез прилагане на алгоритъма TRAMO/SEATS по методология, описана в Ръководството на Европейската статистическа система за сезонно изглаждане. На сезонно изглаждане се подлагат тримесечните данни за компонентите на БВП по производствения метод и по компоненти на разходите за крайно използване. Прилага се директен метод за сезонно изглаждане, при който агрегираните показатели и техните компоненти се подлагат на самостоятелно изглаждане.

¹ В международната терминология се използва терминът „flash estimates“.

Приложение

Таблица 1

Темп на прираст на БВП - общо и по компоненти, сезонно изгладени данни, експресни оценки

(Проценти)

		Темп на прираст спрямо предходното тримесечие				Темп на прираст спрямо съответното тримесечие на предходната година			
		II 2023	III 2023	IV 2023	I 2024	II 2023	III 2023	IV 2023	I 2024
1	Брутна добавена стойност	0.5	0.3	0.4	1.0	1.2	0.9	0.5	2.2
2	Корективи	-0.3	0.8	2.1	-5.4	7.4	8.1	12.2	-3.0
3	Брутен вътрешен продукт	0.4	0.4	0.5	0.4	2.0	1.8	1.6	1.7
	По елементи на крайното използване:								
4	Крайно потребление	1.4	0.6	0.8	1.3	5.4	4.2	2.6	4.1
5	Бруто капиталобразуване
	в т.ч. бруто образуване на основен капитал	2.1	3.0	0.8	1.6	3.2	6.0	4.6	7.7
6	Износ на стоки и услуги	-0.7	-0.2	1.2	-1.3	-2.3	-3.2	-2.0	-1.0
7	Внос на стоки и услуги	-6.2	1.6	2.9	-1.9	-10.3	-6.9	-4.5	-3.8

Таблица 2

**Брутен вътрешен продукт за първото тримесечие на 2024 година,
сезонно неизгладени данни, експресни оценки**

	Първо тримесечие на 2024 година	
	Стойностен обем в текущи цени, млн. лв.	Относителен дял в БВП, %
1 Брутна добавена стойност	35681.1	87.8
2 Корективи	4944.2	12.2
3 Брутен вътрешен продукт (1+2=4+5+6+9)	40625.3	100.0
По елементи на крайното използване:		
4 Крайно потребление	34272.3	84.4
5 Бруто капиталобразуване	6916.9	17.0
6 Външнотърговско салдо (7 - 8)	-563.9	-1.4
7 Износ на стоки и услуги	24984.5	61.5
8 Внос на стоки и услуги	25548.4	62.9
9 Статистическа разлика	0.0	0.0